

Svar på remiss avseende SOU 2025:88 Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten (KN2025/01543)

Ärende/diarienum M-2025-2889

Kommunens ställningstagande

Avdelning miljö och bygg avstyrker förslaget att hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB ska placeras i en separat lagstiftning vid sidan av miljöbalken.

Avdelning miljö och bygg anser att hushållningsbestämmelserna tappar samhörighet med miljöbalken, miljöhänsyn minskar och miljölagstiftningen blir fragmenterad. Avdelning miljö och bygg anser vidare att om förslaget genomförs kan miljöbalkens fortsatta funktion ifrågasättas.

Anledningen till att hushållningsbestämmelserna flyttades till miljöbalken var för att understryka vikten av miljöhänsyn och driva på vikten mot ett ekologiskt hållbart samhälle. Avdelning miljö och bygg anser att konsekvensen av förslaget är att hushållningsbestämmelserna inte omfattas av målregeln i 1 kap 1 § MB. Avdelning miljö och bygg anser att miljöhänsyn försvagas eftersom hushållningsbestämmelserna tappar sin samhörighet med miljöbalken och dess övergripande syfte och mål.

Vidare är bärande principer för miljöbalken att samla miljölagstiftningen under ett tak och att lagen ska fungera som en ramlag för all prövning som berör miljön. I propositionen (Prop. 1997/98:45) till miljöbalken framgår att miljölagstiftning kan liknas vid en kedja vars länkar utgörs av miljömål, miljöhänsyn, villkor, tillsyn, information, omprövning, överträdelse m.m och att en verkningfull miljölagstiftning förutsätter att leden fungerar effektivt och att sambanden i leden är tydliga och går att följa. Avdelning miljö och bygg anser att förslaget innebär att centrala delar av miljöbalken lyfts ut vilket minskar överblickbarheten och delar av den kedja som beskrivs i förarbetena tappas vilket kommer resultera i att miljöbalken som ramlag kommer påverkas negativt. Om förslaget införs aktualiseras frågan om miljöbalken fortsatta funktion, det vill säga vad återstår av miljöbalken när centrala delar inte längre finns kvar.

Avdelning miljö och bygg anser att det är möjligt att förtydliga riksintressena och införa tidigt besked från det allmänna utan att de ska behöva flyttas till en separat lagstiftning.

Införandet av nationella och regionala planer innebär en ökad statlig styrning av mark- och vattenanvändningen. Även om det kommunala planmonopolet formellt kvarstår, riskerar kommunernas handlingsutrymme att begränsas i praktiken. När staten pekar ut områden för verksamheter av nationellt intresse, såsom energiproduktion eller transportinfrastruktur, minskar kommunens möjlighet att själv avgöra hur marken ska användas. Detta kan leda till att lokala prioriteringar och utvecklingsstrategier får stå tillbaka för nationella mål. Samtidigt ställs högre krav på att kommunernas översiktsplaner är aktuella och tydliga, vilket ökar den administrativa bördan. Sammantaget innebär förändringarna att kommunernas självbestämmande försvagas, då statliga utpekanden och riktlinjer får en mer styrande roll i planeringsprocessen.

För Luleå Kommun